TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MÄKELÄ
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year......$4.00 Six months......$2.25
Three months..$1.35 One month...... .50

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 45 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

— Tässä numerossa julkasemme tavallista enemmän Suomen uutisia juuri saapuneitten Suomen lehtien mukaan. Vaikkakin ne vievät paljon tilaa ja muita uutisia ja kirjotuksia täytyy niiden tieltä jättää pois, niin pidämme ne siksi mielenkiintoisina, että asetamme ne etutilalle, koska niiden lukeminen antaa verrattain selvän kuvan Suomen tapahtumista marraskuulla, jolloin sikäläinen työväestö oli pakotettu ryhtymään ratkaiseviin toimenpiteisiin.

Viimeiset tiedot ovat joulukuun 11 p:n lehdistä. — Toim.

Ensimäinen yritys

Tällä otsakkeella kirjottaa "Arbetet"-lehdessä nimimerkki G. M. seuraavaa:

Suomen työväenluokka on viime päivinä astunut ensimäiset horjuvat askeleensa vapauden kaukaa siintävää päämäärää kohden. Jokaisen luokkatietoisen työläisen kauan tuntema ja aavistama välttämätön purkautuminen tapahtui luonnonvoiman pakosta. Ei mikään voinut kauemmin pidättää riistettyjä kansanjoukkoja voimamittelyn kautta osottamasta porvarilliselle yhteiskunnalle ettei se saa aivan omin päinsä elämöidä ja että kaikesta huolimatta on olemassa eräitä rajoja, joiden yli ei rankaisematta voi kulkea.

Ihmeellisen suuri on työtätekevän kansan kärsivällisyys ja sen kyky kestää kärsimyksiä ja vääryyttä. Sota-aika on selvemmin kuin mikään muu ajanjakso uudenajan historiassa osottanut tämän todeksi. Ne kärsimykset, joita kapitalistiluokka tämän sodan aikana on aiheuttanut köyhälistölle, ovat sitä laatua, että hämmästyy sen tosiasian edessä, että porvarillinen yhteiskunta on näihin saakka pysynyt levossa. Ja että pankkiirit, ruhtinashuoneet ja suurkeinottelijat niihin luettuina, omaavat vielä kansan luottamusta siinä määrin, että kapitalistista sotaa vielä tänä päivänä voidaan jatkaa, se on jotain aivan käsittämätöntä. Tosin köyhälistö vähitellen alkaa väsyä antautumaan joukkoteurastukseen sortajainsa voitonhimon takia, mutta sen vastalauseet eivät vielä ole kyllin selviä, jotta niistä voisi lukea ehdottoman kieltäytymisen jatkamasta samaan suuntaan.

Sodan vaikutukset ovat meillä olleet kyllin tuntuvia synnyttääkseen työtätekevästä kansasta vakaumukseen perustuvan päätöksen, että vallitseviin oloihin on saatava muutoksia. Kyllin selvästi on järjestynyt työväestö kokouksissaan ja sanomalehdistönsä kautta ilmottanut porvareille, ettei se tule tyytymään niihin oloihin, jotka keinottelijat luovat. Yksistään vallitsevat elintarveolot ovat aiheuttaneet siksi paljon ja niin selviä vastalauseita, että jokaisen kveekarinkin olisi pitänyt epäröidä leikitellä sen kanssa. Mutta ahneus ja nautinnonhimo yhdessä raakuuden ja sivistymättömyyden kanssa on hävittänyt järjen ja terveen ajattelun. Työväenluokan vaatimukset olojen muuttamisesta, sen vastalauseet ja uhkaukset välittömästä toiminnasta otettiin vastaan keinottelijain ja sen sanomalehdistön taholta pilkalla ja ylenkatseella, kunnes me vihdoin eräänä päivänä olimme vallankumouksellisessa köyhälistön joukkoliikkeessä — vaihe, jonka alun me olemme nähneet, mutta jonka loppua ei tällä haavaa voida aavistaa.

Sanoimme, että työväenluokka nyt on ottanut ensimäiset horjuvat askeleensa sillä tiellä, joka on johtava sen vapauteen. Voidaan sanoa, että tämä suurlakko itsessään oli hermostunut, epävarma suonennykäys, voimien kokoaminen pitkäaikaista vallankumousta varten nykyisten yhteiskuntaolojen muuttamiseksi. Ne suoranaiset voitot, jotka tällä ensimäisellä yrityksellä saavutettiin, eivät voi olla kovin suuria. Voitettavana olevat vaikeudet ovat siksi suuret. Mutta sattuneet tapaukset riittävät antamaan kurjistamisjärjestelmän miehille varotuksen tulevista ajoista. Lyhytnäköisimpienkin pitäisi huomata sen tien, minkä maailmansota on viitottanut — tien, joka erehtymättä johtaa päinvastaiseen suuntaan kuin oli tarkotettu, nimittäin kapitalismin kukistumiseen sen lujittamisen ja vahvistumisen asemasta.

Koko mailmaan nähden merkitsee tosin varsin vähän se, mitä meidän pieni kansamme toimii. Kapitalismin mailmanvalta ei suinkaan kukistu sillä, että me kukistamme sortajamme ja asetamme kansan kohtalon sen omiin käsiin. Mutta tulee muistaa, että tämä on vain vähäinen kaiken suuren itäisen naapurimaamme tapauksista — tapauksista, joilla on yleismailmallinen merkitys ihmiskunnan kehityksen historiassa. Ei ole siis ihme, jos meidän valveutuneen, luokkatietoisen köyhälistömme on vallannut toivo ja usko, että vapauden ensimäinen aamurusko on sarastanut. Sillä yksi asia on varma: Venäjän vallankumouksen viimeisiä vaiheita ei sivuuteta nimityksillä "hulikaanimellastukset" ja muilla samallaisilla pilkkasanoilla, jos edes hiukankin ymmärretään niitä mielialoja, jotka ihmiskunnan enemmistöä, työväenluokkaa, nyt hallitsevat. Ei kukaan, joka edes vähänkin on tutkinut näitä asioita, epäile sitä, etteikö Venäjän jättiläiskansa tule johtamaan yhteiskunnallista taistelua, taistelua kapitalismin kukistamiseksi. Kajahdus sattuneista tapauksista on jo ulottunut imperialistisen Saksan sydämeen — siihen maahan ja kansaan, josta koko mailman taantumukselliset ovat toivoneet saavansa tukea taistelussa ihmiskunnan kansanvaltaistuttamista vastaan. Me olemme siis hyvässä seurassa, kun tarkkaamme idän tapahtumia, ja kohdistamme katseemme oikeaan suuntaan odottaessamme auringon nousua itämailla.

Meidän porvaristomme raivoaa nykyisen vallankumoustaistelun johdosta. Ei suinkaan siitä syystä, että tapaukset tulivat odottamatta tai valmistamatta. Valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin oloihin hiukankin perehtyneet olivat vakuutettuja siitä, että työväenluokka ennen tämän vuoden loppua käyttäisi muitakin keinoja kuin eduskuntaa eräiden välttämättömien tarkotustensa saavuttamiseksi. Mutta porvaristo varustautui kuumeisella kiireellä ratkaisevaan taisteluun työväenluokan vallankumouksellisia aikomuksia vastaan, ja se toivoi ajan tullen voittavansa työläiset asevoimalla. Mutta työläisetkään eivät olleet toimettomina; ne olivat nähneet ja kuulleet elämästä liian paljon. Porvaristo huomasi lopuksi olevan viisainta heittää pois kalliisti hankitut aseet ja antautua armoille. Tämä selittää sen kiukun ja harmin, jonka voi huomata jokaisen porvarin kasvoissa. Hänänheiluttajaluokka näyttelee tässä suhteessa — kuten aina — pääosaa, kun taasen ne, joiden voima ja valta on kyseessä, toivovat koston suloisia päiviä, jolloin köyhälistö uudelleen kukistetaan asevoimalla.

Eräs huomattava piirre, joka on alituiseen huomattavissa köyhälistön vallankumousliikkeessä, on nähtävissä tämänkin suurlakon tapauksissa, nimittäin sääli ja kunnioitus vastustajaa kohtaan. Huolimatta siitä, että valta on kokonaan ollut työväen käsissä ja että viha sorron ja väkivallan tienraivaajia vastaan on saatettu huippuunsa, ovat porvarien uhrit varsin mitättömät. **Jos osat olisivat olleet päinvastaiset, jos porvaristolla olisi ollut valta käsissään, olisimme saaneet nähdä samanlaisia työläisteurastuksia kuin ne, joita porvarilliset yhteiskuntaluokat kaikissa maissa ovat niin auliisti toimeenpanneet niitä kansanluokkia vastaan, jotka ovat vastustaneet vallassaolijoita.** Mutta järjestynyt työväestö on, vaikkakin kasvaneena tässä veriyhteiskunnassa, järjestötoimintansa kautta hankkinut itselleen ihmeteltävän sivistyksen.

Tämä on myöskin vakuus niiden voittojen pysyväisyydestä, joita saavutetaan vapauden ja onnellisempien yhteiskuntaolojen luomistyössä.

Suomen sosialistipuolueen suhde sikäläisiin tapahtumiin

Sos.-dem. puoluekokouksessa marrask. 27 p:n illalla hyväksyttiin seuraava menettelytapavaliokunnan mietintö puolueen menettelytavasta nykyisen tilanteen aikana.

1) Puoluekokous on sitä mieltä, että on annettava oikea arvonsa niille osittaisillekin eduskunnallisille tuloksille, joihin johti äskettäin käyty valtava suurlakkotaistelu, johon Suomen työväenluokan pakotti ryhtymään kauan kärsitty nälkä ja äärimmäiseltä nylkemisestä johtuva hätä sekä porvariston uhkaavat asestautumis- ja kaappaushankkeet. Mutta samalla kokous selittää, että lakkotaistelussa saavutetut tulokset ovat riittämättömät ja velvottaa puolueen järjestöt, edustajat ja kaikki jäsenet jatkamaan voimakasta taistelua leivän ja kansanvallan puolesta, kiinnipitäen lähinnä siitä, mitä ohjelmassa "ME VAADIMME" on esitetty. Ennen kaikkea on kiinnipidettävä heinäkuun 18 päivänä säädetystä kansanvallan perustuslaista, jonka kumoushankkeet on leimattava porvariston häpeälliseksi kaappausyritykseksi Suomen kansan perusoikeuksia vastaan.

2) Sosialidemokratia pyrkii toteuttamaan suuret historialliset tehtävänsä kaikilla kansan oikeudentuntoa vastaavilla keinoilla ja vaatii työväellekin oikeudet, kun muu ei auta, myös ase kädessä puolustaa itseänsä asestettuja vihollisia vastaan. MUTTA SILLOIN KUN TYÖVÄKI ON PAKOTETTU ESIINTYMÄÄN ASE KÄDESSÄ, ON PIDETTÄVÄ KIINNI SIITÄ, ETTÄ VÄKIVALTAA EI KÄYTETÄ MUUTA KUIN VÄKIVALTAA VASTAAN. Aseettomia sekä niitä vastaan, jotka itse eivät väkivaltaan turvaudu, ei saa väkivaltaa käyttää, eikä missään tapauksessa sen enempää väkivaltaa kuin on tarpeen työväkeä vastaan esiintyvän väkivallan murtamiseksi. TÄSTÄ YLEISESTÄ SÄÄNNÖSTÄ POIKKEAVAA ASEELLISTA TOIMINTAA PUOLUEKOKOUS EI HYVÄKSY. Murhat, ryöstöt ja muut anarkistiset ilkityöt sosialidemokratia tuomitsee. Katalana herjana on torjuttava porvarien valheet, että suurlakon aikana tai sen jälkeen sattuneista raaoista anarkistisista teoista on saatu vastuunalaisuus sos.-dem. puolueelle tai puolueen järjestölle taikka Työväen Vallankumoukselliselle Keskusneuvostolle, sillä nämä ovat juuri koettaneet estää sellaisia tekoja. Jollei porvaristo tahdo tunnustaa eroa toisaalta köyhälistön oikeustajunnan ja välittömän vallankumouksellisen järjestötoiminnan ja toisaalta anarkistien tekojen välillä, vaan yrittää järjestöpäätöstemme toimeenpanijoita tuomita ja saattaa kostonsa uhreiksi, niin tietäköön porvaristo, että Suomen järjestynyt työväestö tulee jyrkästi taistelemaan kaikkea sellaista kostoa vastaan. Kantakoon porvaristo itse edesvastuun anarkiasta, sekä tähänastisesta että kaikesta tulevasta, koska se on jarrutuksellaan anarkistista henkeä lietsonut kuulematta sosialidemokratian varotuksia.

3) Puolueen keskuudessa työväenluokan itsepuolustusta varten muodostetut tilapäiset järjestyskaartit on kehitettävä työväen vakiintuneitten menettelytapojen mukaisiksi työväenjärjestöjen valvonnan alla todellisiksi luotettaviksi järjestöiksi, niin että ne tukevat voimakkaasti puolueen ja työväenluokan oikeuksia, eivätkä rivejämme hajota tai vahingoita. Järjestökaartin aseita ei ole porvareille luovutettava.

4) Koska näinä vallankumouksellisina aikoina saattaa esiintyä tilanteita, jolloin alussa mainittujen työväenluokan lähimpäin perusvaatimusten läpiajaminen voi vaatia tilapäisesti joko hallitus- tai valtiovallan ottamista kokonaan sosialidemokratien käsiin taikka sosialidemokratien osanottoa sellaiseen kokoomussenet ovat vähemmistönä, niin harkitkoon kulloinkin sos.-dem. Eduskuntaryhmä ja Puolueneuvosto, onko jommastakummasta menettelystä odotettavissa sos.-dem. luokkataistelulle varmasti enemmän hyötyä kuin vahinkoa ja vaaraa, ja jos tulevat yhdenmukaiseen päätökseen toisen tai toisen menettelytavan edullisuudesta ja ehdoista, olkoon se toistaiseksi sallittua.

5) Nykyisessä suuresti kärjistyneen luokkataistelun vaiheissa on jokaisen sosialidemokratisen työväenliikkeen riveissä olevan toverin entistä tarkemmin varottava ettei minkäänlaisella esiintymisellään anna aihetta hajaannukselle omissa riveissämme eikä porvaristolle sen taistelussa työväkeä vastaan vähintäkään oikeutettua iloitsemisen tai moitteen aihetta. Puolueneuvostolle antaa puoluekokous laajennetut valtuudet tänä aikana väliaikaisesti erottaa puolueesta ne, jotka puoluetta vahingoittavat.

Kuka ampui ensimäisen laukauksen?

"Sosialidemokraatissa" kirjoitetaan ylläolevalla otsikolla seuraavaa:

Äsken päättyneessä suurlakossa tapahtui useita veritekoja. Kenties joissakin tapauksissa käytettiin väkivaltaa uhassa ollutta väkivaltaa vastaan. Tapahtumista on kuitenkin tähän asti saapunut niin yksipuolisia ja väritettyjä tietoja, ettei niiden perusteella tapahtumia käy ollenkaan arvostelemineen. Veritöitä on kuitenkin tapahtunut, ja siinä on kylliksi aihetta ottaa asia puheeksi. Porvarit syyttävät sosialisteja veritekojen toimeenpanijoiksi, mutta unohtavat kokonaan, kuka tässä maassa on ampunut ensimäisen luokkataistelulaukauksen. Kuka on ensin ilmottanut tulevansa toimimaan ase kädessä luokkien välisessä taistelussa.

Veljesveren vuodattamisen alkoi porvaristo. Huittisten, Suodeniemen, Ypäjän y.m. lakoissa kesällä ammuttiin ensimäiset laukaukset työläisiä vastaan. Ampumiseen ei ollut minkäänlaista pakkoa, koska työläisillä ei ollut aseita. Porin poliisilaitoksella provoseerattiin aseitten kanssa kansaa kiukkuiseksi elokuulla tapahtuneitten rauhattomuuksien aikana. Uhkauksia vielä pahemmasta on saatu kuulla yhtenään. Jo Huittisten tapahtumain aikana me varotimme porvareita moiseen peliin ryhtymästä, koska se oikeuttaa aseitten käytön toiseltakin puolelta. Varotukset kuitenkin kaikuivat kuuroille korville. Porvaristo alkoi asestautua entistä kiireellisemmin. Perustettiin salaperäisiä lahtarikaarteja, joille määräyksiä antavat salaiset esikunnat ovat ainoastaan harvojen kaartin jäsentenkään tiedossa. Pääesikunnan muodostavat maanviljelijäin ammatillisten järjestöjen johtokunnat. Esikunnat ovat viisimiehisiä ja on niillä sääntöjen mukaan oikeus rajattomasti ilman tilivelvollisuutta käsitellä kaartin varoja. Luopioille määrättiin säännöissä suuret sakot, niinkuin salaliitoissa ainakin, jotta avomieliset ainekset saataisiin pidetyksi kurissa. Taistelu lakkoja vastaan "työrauhan säilyttämisen" nimellä oli kaartien säännöissä erittäin merkityksellinen tehtävä.

Ja muutakin uhkaavaa kieltä käytettiin, käytettiin siitä huolimatta, että asema elintarvepulan, poliittisten olojen y.m. seikkain vuoksi marraskuun alkupäivinä, muodostui sangen uhkaavaksi. Tämän sekasorron keskellä Porissa marraskuun 11 p:nä pidetty porvarien "maakuntakokous" vielä lähetti Helsinkiin sähkösanoman, missä kiellettiin porvarillisten eduskunnan jäsenten sosialistien vaatimuksiin suostumasta. Samalla vaadittiin vielä porvarien lahtarikaarteja voimakkaamman aseellisen järjestön, oman sotaväen asettamista. Tämäkin siitä huolimatta, että juuri porvarien militarismi on syynä kansojen nykyiseen onnettomaan tilaan ja kärsimyksiin. Lyhyesti sanoen: Mitä pahemmaksi asema työväenluokalle kävi, sitä uhkaavampaa kieltä alkoi porvaristo käyttää.

Kesällä ammutut laukaukset ja sen jälkeen jatkunut uhkaava kielenkäyttö eivät voineet olla vaikuttamatta koko maan työläisiin. Edellä selosteltua tosiasiain muodostamaa taustaa vastaan oli työläisillä tosiaankin syytä katsoa porvaristoa sillä silmällä, että sieltäpäin voi tulla kuulia milloin tahansa. Ammutut kuulat ovat tosiasioita ja eräissä joukoissa ne nostattivat kostonhalun, toisissa pelon samallaisten tapahtumain uudistumisesta. Olihan pohja aseelliselle toiminnalle luotu ja se johti niihin onnettomuuksiin, joista porvarilehdet nyt pitävät suurta ääntä. Jos niiden ääni olisi kajahtanut varottavana heti Huittisten, Suodeniemen, Ypäjän y.m. verilöylyjen jälkeen, niin niillä olisi voinut olla varsin terveellinen vaikutus. Mutta kun näitä veritekojen tekijöitä porvarilehdissä puollettiin, niin sellainen vaan enemmän kiihotti työläisten mieliä.

Ne ensimäiset laukaukset olisivat saaneet jäädä ampumatta. Se, joka on ensimäisen laukauksen ampunut, saa pitää hyvänään mitä on saanut. Häpeä sille, joka tuon ensimäisen laukauksen ampui.

MAILMANKATSOMUKSIA

TOVERITTAREN NAISTEN PÄIVÄN NUMEROA,

joka ilmestyy tänään, painetaan 14,000 kappaletta eli enemmän kuin mitään muuta suomenkielistä julkaisua tällä mantereella nykyään. Sitäpaitsi —koko tuo painos on tilattu.

— — —

PORVARIEN AIKOMASTA SUOMEN KUNINKAASTA,

tai "kolmesta kuninkaasta", jossa muodossa kysymys Eduskunnassa tuli esille, mutta sosialistien katkeran ivan johdosta meni plöröksi, kirjottaa Suomen Työmiehessä "Saulus" seuraavan tunnelmakuvauksen:

On sydänyö marraskuun 29 päivää vasten, 1917.

Seitsemän taantumusherraa tähystelee merelle erään huomattavalla paikalla olevan helsinkiläisen kivimuurin akkunasta.

Herrojen kallossa tuntuu valtiollinen kohmelo.

Tai takahumala.

Katseet ovat synkät ja tulos laiha.

— Ahtaat ajat — katkasee eräs heistä äänettömyyden.

— On — vastaa toinen mietteisiinsä vaipuneena.

— Kippis — herättää kolmas.

— Saakelin sosialistit!

On jauhettu, pohdittu, punnittu ja harkittu, mutta tuloksiin ei näytä päästyn.

— Se direktoriokysymys on oikea tyylikysymys. Yksi mies, vaiko kaksi miestä?

— Taikka ainako kolme? —

— — —

Eräs pappi on syvästi liikutettu.

— Tsth! Silentium! Herr tsyyp... Suomalaisuus voittoon ja kansa valtaan. Minulla on puheenvuoro! Arvoisat kolleegat. Tämä direktoriokysymys on ratkaistava **suomalaista** kansaa tyydyttävällä tavalla. (V. keskeyttää: Bravo! Leve finska folket! Leve svenska folkpartiet!) Suomalainen kansa tarvitsee leipää erittäin kipeästi. Meidän täytyy ryhtyä miettimään keinoja, kuinka tämä kaikki **tulevaisuudessa** järjestetään. Mutta se ei ole nykyhetken kysymys. Nykyhetken polttavin kysyms on: miten saada järjestys maahan! Arvoisat kollegat! Suomen lainkuuliainen kansa ei tarvitse leipää, vaan turvallisuutta. Lainkuuliaisella kansalla on kyllin leipää. Minä luon katseeni länteen ja näen siellä päivän sarastuksen. Arvoisat herrat! Tuolta kuulakkaalta, talviselta ulapalta näen minä soutavan armasta Suomenniementä kohden kukkean kruunupäisen nuorukaisen. Hänen kultaisessa purressaan liehuu punakeltainen leijonalippu ja hänen otsaansa näen kirjotetun: laki ja oikeus! Hänen säihkyvät silmänsä uhkuvat miehuuden voimakasta kostoa roskakansalle, mutta kunniallisille kansalaisille lempeyttä ja anteeksiantoa. Rukoilkaa korkeimman siunausta, että jalon nuorukaisen kultainen joutsen salakarien lomitse onnellisesti laskisi rakkaan isänmaamme rantaan, missä lainkuuliainen kansa seppeleöisi riemuhuudoin jakobiinien kynsistä pelastajan, **kuninkaanaan!**

— Terve Cesar! — kaikuu seitsemästä suusta.

— De' va' skönt! — hikottelee V. loukossaan.

— On se vain se paras mies valtiollisen taivaan rannalla — toksäyttää muuan joukosta, eräs manttaalimies.

— Ack, ändå! — huoahtaa eräs kuorsaava.

— — —

Mutta päivä on valjennut ja suu happamen makuisena poistuu yksi ja toinen.

Herää, Suomi! Kuningasta ei ole vielä kuulunut!

Ehkäpä kultainen ruuhi on ajautunut karille ja uljaan nuorukaisen pintaa huuhtelee Itämeren vihreä, suolainen vesi!

— — —

PULIEN PULA
eli
Suomen kansa ilman pelikortteja.

"Kaikki loppuu aikanaan", lausutaan kansanlaulussa.

Sitä vastaan voi hyvällä syyllä esittää vastaväitteitä ja sanoa, että nykyaika on opettanut, että on tapauksia ja ylen runsaasti, että jokin loppuu ennen aikaansakin. Niinkuin esim. pelikortit.

Ne ovat ajat sitten loppuneet maastamme. Ainakin uudet. Vanhoja "raamatunpakkoja" on kyllä vielä, mutta ovat ne joutuneet jopparien käsiin, samoinkuin lisäleipäkortitkin ja sen tietää, missä hinnassa ne ovat. Ei niillä paljon hanki, sillä vero, jonka joppari ottaa, on paljon suurempi kuin valtion pelikorttikonttorin, joka toimii ainakin kansan-eduskunnan, ellei elintarvelautakunnan valvonnan alaisena, ottama.

Tähän kaikkeen nähden ja huomioon ottaen vielä sen, että käytetyt rasvafläkkiset kortit helposti tuntee, niin että vääryyttä niiden avulla voi pelissä tehdä aivan minkäänlaista korttipelitaitoa omaamaton nahkapoika, on koko korttipeliammatti, mikä kuitenkin on maanviljelyksen ja karjanhoidon jälkeen viinankeitten kansa tärkeimpiä kotimaisia elinkeinoja, joutumassa hunningolle. Siihen ei kuitenkaan ole varaa köyhällä maalla, jonka on pidettävä huoli, että sen vähäisimmätkin elinkeinot saavat kehittyä ja varttua.

Tähän saakka on valtio pitänyt erikoista huolta, että työvälineitä korttimiehille on ollut saatavissa. Mutta mehän tiedämme valtiomme asioiden hoidon. Se ei ole pystynyt, se valtio nimittäin, hankkimaan itselleen edes rahaa, vaikka sillä on ollut setelipainokone käytettävissä. Kuinka se voisi täyttää pelikorttien kysyntää, joka on kuitenkin aina ollut huomattavan vilkas. Hyvä, että on leipäkortteja saanut valmiiksi tarvittavan määrän, vaikka ei nekään ole hyviä, kun niissä on kuponkeja aivan liian vähän, niin että jos alkuviikon syöt niinkuin ihminen, niin loppuviikon saat haukata ilmaa.

Yksityisen yritteliäisyyden on tässäkin täytynyt tulla yhteiskunnan avuksi, sen jäsenten huutavaa tarvetta tyydyttämään. Asiakirjat nimittäin kertovat, että:

Kauppias Isak Julin, Tampereelta, on senaatilta anonut lupaa tulevan vuoden aikana tuottaa maahan 10,000 leikkiä Skandinaavian maissa valmistettuja pelikortteja ehdolla, että niistä suoritettaisiin tullia 68 mk. 20 p. 100 kilolta, joka vastaa pelikorttipaperista maksettavaa tullimäärää, sekä että pelikortit ennen niiden kauppaan laskemista leimattaisiin valtion korttileimalla, jolloin niistä samalla suoritettaisiin sama suostuntavero, mikä on voimassa kotimaassa valmistetuille pelikorteille. Anomustaan perustelee hakija sillä, että maassa vallitsee pelikorttien puute, joka on aiheuttanut niiden hinnan nousun 3 markasta 15 markkaan leikiltä.

Lausunnossaan tämän anomuksen johdosta, joka on ainoa laatuaan, ehdottaa tullihallitus, että hakija oikeutettaisiin kyseenä olevana aikana tuottamaan maahan 10,000 pelikorttileikkiä 2 markan kultakin leikiltä suoritettavaa tullimaksua ja säädettyä suostuntaveroa vastaan.

Kuten tunnettua, on pelikorttien tuonti tullitaksan mukaan kielletty.

Iloitse kansa, kun löytyy vielä kunnon miehiäkin, oikeata liikemiesrutiinia.

Kun nyt senaatti vain pian suostuisi tehtyyn anomukseen, loppuisi tästä maasta ainakin yksi pula.

Suomen Työmiehessä Neekeri.

— — —

LUIKIT POISTUVAT PUOLUEESTA.

Suomen Työmiehen toimitukselle on lähetetty postikortti, johon on kirjotettu:

"Työmiehen toimitus.

Sattuneesta syystä ilmotan täten kohteliaimmin, että pari kuukautta sitten ottamani "sekatyöläisten" jäsenkortin olen tänään postissa lähettänyt takasin.

H:ki, 3. 12. 17. Lauri Sauramo."

Tämä "sattunut" syy oli se, että tämä arvoisa kirjailija hankki itselleen kesällä jäsenkirjan voidakseen sen nojalla päästä työväenjärjestöjen kokouksiin urkkimaan ja selostamaan niitä porvarilehtiin. On usein ihmetelty, kuka se salainen urkkija on, joka erikoisesti "Helsingin Sanomille" on selostanut esim. kunnallisjärjestön kokouksia. Mutta maanantai-iltaisessa kunnallisjärjestön kokouksessa se selvisi. Nähtiin näet kokouksessa hra Sauramon hyvin tarkkaavaisena seuraavan kokouksen menoa. Hänen viimeaikainen toimintansa, etenkin uuden rikkuriliiton perustamispuuhissa, oli kuitenkin siksi tunnettua, että hra Sauramo yksimielisesti poistettiin salista. Kiireimmän kaupalla pötki hra Sauramo — Helsingin Sanomain toimitukseen, ja tuloksen hänen kokouksessa olostaan saimme lukea tiistaisessa Helsingin Sanomissa, jossa kokouksen menoa selostetaan siihen asti, jolloin hra Sauramo salista pois potkittiin. Kaiketi kiukussaan tapahtuman johdosta on hra Sauramo nyt "eronnut" puolueesta.

Savon Työmiehen entinen toimittaja Otto Piisinen on myös "julistanut" eroavansa puolueesta, ruvetakseen gulashiksi, sota-ajan liikemieheksi, ja yhtyäkseen porvarien lahtarikaartiin. "Hyvä vaan, että ilma vähitellen basilleista puhdistuu," sanoo sen johdosta hänen kynsistään pelastunut lehti.

— — —

Eräs ympäri mailman sähkötetty valhe ja sen alkuperä.

Otsakkeella "Porvarillista moraalia" kirjottaa Turussa ilmestyvä Sosialisti:

Viime lauvantainen "Ilkka", jonka päätoimittajana on eduskunnan toinen varapuhemies S. Alkio, sisältää m. m. seuraavan totuudennäytteen:

"Kun Helsingissä maanantaina työväentalolla pidetyssä kokouksessa keskusteltiin lakon lopettamisesta, niin tekivät muutamat sosialistiset naiset aivan täydessä todessa sellaisen esityksen eräässä kokouksessa, että kaikki porvarit olisivat tapettavat aina kahdeksanvuotisiin saakka ja sitten lopuista kasvatettava työmiehiä. Niin uskomattomalta kuin tämä tuntuukin, on asia kuitenkin tosi."

Tämä on vain pieni näyte kaikesta siitä, millä porvarilehdet ovat näinä päivinä lukijoitaan ravinneet. Voi lukijaparkoja!

— — —

Mitä kaikkea porvari punakaartilaisessa näkee.

U. Suometar ruokottomassa kielenkäytössään ja villissä vihan kylvössään on joutunut Suomen sanomalehdistä ensimäiseksi. Jos lehden puhetapa ennen suurlakkoa oli ruokotonta, niin nyt suurlakon jälkeen se on vasta "parantunut". Näytteeksi eräästäkin numerosta vain yksi lause, jossa lehti on kuvaavinaan punakaartilaista:

"Kivääri kädessä, revolveri housunkauluksessa, punanen rätti rinnassa, piru sisässä ja perkele suussa."

— — —

Halpaa peuranlihaa.

"Minua ihmetyttää, kuinka peuranpaistit ovat teillä niin halpoja."

Isäntä: "Ne ovat siinä hinnassa vain sodan ajan."

Vieras: "Mutta nythän kaikki muut elintarpeet ovat suunnattomasti nousseet hinnassa?"

Isäntä: "Totta kyllä — vaan tästä piiristä on molemmat riistanvartijat viety harjotusleirille."

— — —

Ei ollut taikauskoinen.

Rouva (palvelustytölle): — Kuule, Katri, kuinka sinä ruokapöydällä kenkiä mustaat?

Katri: — Siellä meijän puolessa ei tietty mittaan sen sorttisesta taikuuvesta, rouva hyvä.

Järjestömme asioita

LÄNSIPIIRIN PUHUJAN MATKAOHJELMA.

Länsipiirin puhuja, toveri Alfred Hautamäki, puhuu Idahon valtiossa seuraavasti:—

Kellogg, Idaho, helmik. 25 ja sitä seuraavina päivinä.

Enaville, Idaho, helmik. 27 ja sitä seuraavina päivinä.

Cataldo, Idaho, maalisk. 2, 3 ja 4 päivinä.

Sen jälkeen tulee Hautamäki Washingtonin puolelle, jossa Washingtonin s. valtiokomitea järjestää hänen matkansa.

Toveri Alfred Hautamäki on tunnustettu parhaimpien puhujien joukkoon, joten maksaa vaivan mennä Hautamäkeä kuulemaan. Osastot, **tehkää voitavanne puhetilaisuuksien onnistuttamiseksi.** — Myöskin Länsipiirikomitea kehottaa jokaista s. s. osastoa toimimaan toveri Hautamäen puhetilaisuuksien aikana, jonakin sopivaksi katsottuna iltana, niin kutsutut ohjelma-illatsut, joista illatsuista luovutetaan tulot piirimme agitatsionirahastoon. Toveri Hautamäki paikkakunnallenne saavuttuaan antaa osastojen huvitoimikunnille apuaan iltamien järjestämisessä.

Toverillisesti,
LÄNSIPIIRIKOMITEA.

LÄNSIPIIRIN ASIOITA.

Piirissämme, kuten ennemmin on jo ilmotettu, on 58 s. s. osastoa, mutta tehtäköönpä piiritoimikunnan taholta mikä esitys tahansa, niin ainoastaan noin puolet osastoistamme ottavat esityksen huomioonsa. Niinpä piiritoimikunnan lähettämän toimintakertomuskaavakkeenkin viime tammikuulta ovat palauttaneet piirivirastoon ainoastaan 24 osastoa. Lienee kai suotavaa, että mainitsen tässä ne piirimme osastot, jotka noita lähettämiämme toimintakertomuskaavakkeita ovat palauttaneet. Siitäpähän sitten saadaan nähdä, mitkä ovat niitä osastoita, jotka ovat tositarkotuksella puhuneet piiritoimikunnan ja piirimme osastojen **läheisestä yhteistoiminnasta** ja samallahan tämä osastojen nimiluettelo saapi osottaa myöskin sen, mitä ovat ne piirimme osastot, jotka ovat puhuneet siitä läheisestä toiminnasta vaan **sanomishalujen tyydytykseksi.**

Washingtonin valtiosta ovat kuluneen tammikuun toimintakertomuksen lähettäneet seuraavat osastot: Hoquiam, Black Diamond, Northport, Everett, Ilwaco, Aberdeen, Wilkeson, Deep River, Mt. Solo, Woodland, Roslyn ja Raymond. Californian valtiosta vain kolme: Reedley, San Francisco ja San Pedro. Oregonista on myöskin kolme: Astoria, Portland ja Svensen. Wyomingin valtiossa on 7 osastoa, mutta toimintakertomus on läpässyt vain kahdessa osastossa: Carneyvillen ja Rock Springsin. Montanan valtiossa on myös 7 osastoa, mutta 2 ainoastaan on palauttanut: Lehigh ja Stockett. Idahossa on 4 osastoa, ja toimintakertomuksen ovat palauttaneet: Mullan ja Cataldo. Utahissa on 3 osastoa, mutta toimintakertomuksen on vain palauttanut Binghamin osasto.

Kuluvan helmik. 18 p:ään mennessä ovat yllämainitut osastot palauttaneet tuon toimintakertomuksen. Tämän yhteydessä sopinee mainita, että ylempänä luetellut osastot ovatkin niitä osastoita, jotka sanottavammin ottavat piiritoimikunnan esittämiä asioita huomioonsa. Tosin Tacoman osasto on ainakin näihin asti ollut kaikissa asioissa ja varsinkin veronmaksuissa kutakuinkin säännöllinen, mutta tällä kertaa näkyy siltäkin unohtuneen toimintakertomus lähettämättä. Tosin on piirissämme useita pienempiä osastoita, jotka maksavat kaikki piirimme verotukset aivan säännöllisesti ja nurkumatta, mutta harvemmin ottavat huomioonsa tällaisia raportti- ja toimintakertomusjuttuja.

Jos olisi sallitavaa, että tuo kuluneen tammikuun toimintakertomus julkaistaisiin taulukkona, jossa näkyisivät toimintakertomuskaavakkeella olevat eri kysymykset ja osastojen antamat vastaukset niihin, niin näyttäisi tuo "toimintakertomus" täydelliseltä irvikuvalta, mutta ei vähimmässtäkään määrässä siltä mitä sen pitäisi olla, sillä hyvin useat osastot ovat jättäneet kaikki tärkeimmät kysymykset vastaamatta. Mutta tuollaisen taulukon latominen on kokolailla suuritöinen ja sen lisäksi ottaisi se myöskin jonkun verran tilaa lehdessämme eikä sellaisen julkaisemisesta olisi juuri sanottavaa hyötyä, siksipä jääköön tällä kertaa.

Hiljattain lähetti piiritoimikunta osastoille kehotuksen, että osastot valitsisivat kirjeenvaihtajan Toverin kirjotuskilpailuun, sekä myöskin järjestäisivät Toverin levittämisen tarkotustaan vastaavalle kannalle. Samassa kirjeessä myöskin kehotettiin osastoita selittämään syyn, miksi eivät ota osaa tuohon kirjotuskilpailuun. Kuitenkin on käynyt niin, että kirjeenvaihtajat eivät ole sanottavasti lisääntyneet, mutta ei kuitenkaan ole mistään päin tullut tuota pyytämäämme selitystä. Tietysti on tosiasia se, että on paljon pieniä paikkakuntia, joista ei juuri maksaisi vaivaa alkaa erikoisesti kilpailemaan, sillä monellakin pienellä paikkakunnalla tuskin on kilpailijaksi haluavaa saatavissakaan, mutta siinähän olisi syy ja sopisihan sellainenkin syy selittää. Mutta on myöskin tosiasia se, että piirissämme on paljon sellaisia isoja paikkakuntia, kuten esim. Seattle, joista voitaisiin ottaa osaa mihin kilpailuun tahansa, eikä suinkaan puuttuisi kilpailumahdollisuuksia, eikä myöskään kilpailijoiksi kykeneviä henkilöitäkään. Kuitenkin on asia siten, että Seattlestakaan ei koskaan ole otettu osaa mihinkään Toverin levitys- paremmin kuin kirjotuskilpailuunkaan. Saattaapi olla, että seattlelaisilla on jokin painava syy, mutta mikään syy ei liene niin raskas, että